

POLITIHØGSKOLEN

STUDIEPLAN

INSTRUKTØRUTDANNING UTRYKNINGSKJØRING

Programkode: INSUTK

20 studiepoeng

Godkjent i Utdanningsutvalget
9. juni 2021

1. Innledning og formål

Endring og utvikling preger politiet, i likhet med andre offentlige etater. Livslang læring er derfor både en forutsetning og en ambisjon for ansatte i politietaten. For å kunne håndtere den økende mengde opplæring samfunnet, politiet og samarbeidende nødetater krever, er godkjente instruktører viktig. Instruktørene utgjør en vesentlig ressurs både ved bachelorutdanningen, i undervisning og instruksjon i regi av lokale politidistrikt, samt i samarbeidende nødetaters opplæring.

Operativ polititjeneste kan innebære svært krevende oppdrag, der sikkerheten til publikum, gjerningsmenn og tjenestepersoner må ivaretas. Utrykningskjøring er en sentral del av politiets operative tjeneste. Det forventes at politiet under utrykningskjøring ivaretar kravene til trafikksikkerhet og samhandling. Det samme gjelder for samarbeidende nødetater.

For å imøtekomme behovet for instruktører med høy pedagogisk og politifaglig kompetanse tilbyr Politihøgskolen ulike instruktørutdanninger. Instruktørutdanning utrykningskjøring er spesielt utarbeidet og tilrettelagt for å imøtekomme de krav og utfordringer instruksjon i utrykningskjøring krever.

Politihøgskolen anser felles utdanning som et viktig bidrag til å understøtte samvirke- og fellesskapstanken, gjennom å øke kunnskaps- og erfaringsutveksling nødetatene imellom.

Bærebjelkene i utdanningen er fagområdene pedagogikk, utrykningskjøring og fagdidaktikk, samt praksis. Praksis er en gjennomgående komponent som binder pedagogikk, utrykningskjøring og fagdidaktikk sammen. Praksis innebærer veiledet undervisning samtidig som det er et pedagogisk prinsipp.

Formålet med instruktørutdanningen er å bidra til at kompetansen i politiet blir tilegnet, vedlikeholdt og utviklet i tråd med gjeldende kunnskap og nye krav til yrkesutøvelsen. Utdanningen skal også støtte opp under enhetlig praksis av høy kvalitet, samt bidra til nettverksbygging.

2. Utdanningsløp og fritak

2.1. Utdanningsløp

Utdanningen gir 20 studiepoeng

2.2. Godskriving og faglig godkjenning (innpassing)

Det gis ikke innpassing mellom PHS sine instruktørutdanninger og andre pedagogiske utdanninger. Instruktørutdanninger ved PHS består av flere faglige temaer, som avsluttes med en integrert eksamen. Ettersom det ikke innvilges innpassing for temaer som inngår i en integrert eksamen, kan ikke temaer innen en instruktørutdanning fra PHS innpasses i en annen instruktørutdanning. De som tas opp til en annen instruktørutdanning må følge hele utdanningen, og får full uttelling i studiepoeng.

Annen pedagogisk utdanning, herunder Pedagogisk basiskompetanse eller veiledningspedagogikk, kan av samme årsak heller ikke godskrives eller faglig godkjennes (innpasses) i instruktørutdanninger.

Innhold og organisering av de faglige temaene fremgår av læringsutbyttebeskrivelsene.

3. Målgruppe og opptakskrav

3.1 Målgruppe

Målgruppen er tjenestepersoner i politiet, eller samarbeidende etater, som har eller er tiltenkt en rolle som kjøreinstruktør.

Søkerne fra politiet må være innstilt av arbeidsgiver.

3.2 Opptakskrav

Søkere må dokumentere følgende krav:

Utdanning:

- Generell studiekompetanse

Ansettelse, praksis og andre krav:

- Ansettelse i politiet, annen nødetat, Forsvaret eller tollvesenet
- Minimum 5 års praksis som utryknings sjåfør etter endt grunnutdanning fra politiet, annen nødetat, Forsvaret eller tollvesenet
- Bestått Politihøgskolens kjøretest

Søkere som ikke tilfredsstillt kravet om generell studiekompetanse må dokumentere følgende:

- minimum 5 års relevant praksis (hvor inntil 2 år kan være relevant utdanning) erstatter kravet om generell studiekompetanse. Ordningen gjelder kun søkere som er 25 år eller eldre.

Informasjon om kjøretest:

Søkere må ha gjennomført og bestått Politihøgskolens kjøretest for å bli tatt opp til utdanningen. Kjøretesten gjennomføres av kjøreinstruktører utpekt av Politihøgskolen, og i henhold til definerte kriterier.

4. Læringsutbytte

4.1. *Generell kompetanse*

Som instruktør i utrykningskjøring utøver du instruktørrollen med faglig og relasjonell profesjonalitet, selvstendig og i samarbeid med andre instruktører og øvrige aktører.

Etter gjennomført instruktørutdanning:

- Planlegger, begrunner, gjennomfører og vurderer du læringsaktiviteter ved bruk av didaktisk relasjonstenkning
- Identifiserer og håndterer du etiske dilemmaer og mangfoldsutfordringer i planlegging og gjennomføring av læringssituasjoner
- Kommuniserer du målrettet, tydelig og tilpasset i ulike læringssituasjoner
- Formidler og diskuterer du faglige og fagdidaktiske problemstillinger og på den måten bidrar du til utvikling, både pedagogisk og politifaglig

4.2. Pedagogikk og fagdidaktikk

Pedagogikk i instruktørutdanningen vektlegger reflektert og begrunnet planlegging, gjennomføring og evaluering av lærings situasjoner. Sentralt i utdanningen står anvendelsen av teori og refleksjonen over praksis. Som instruktør må du reflektere over sentrale pedagogiske spørsmål, som for eksempel å vurdere ulike undervisningsmetoders og læringsaktiviteters relevans, som for eksempel veiledning, tilbakemelding, forelesning og øvelser.

Fagdidaktikken binder faget og pedagogikken sammen. Vi stiller spørsmål knyttet til undervisning og opplæring i akkurat utrykningskjøring; Hva kjennetegner gode leksjoner i utrykningskjøring? Hvordan motivere til for eksempel momenttrening og til å trene på basisferdigheter? Hvilke læringsaktiviteter egner seg for å lære utrykningskjøring på et grunnivå? Dette er eksempler på fagdidaktiske spørsmål, det vil si spørsmål som omhandler det som skiller undervisning i utrykningskjøring fra undervisning i andre fag.

4.2.1 Kunnskaper

Etter gjennomført instruktørutdanning har du kunnskap om:

- Didaktikk, fagdidaktikk og undervisningsfagets egenart
- Didaktisk relasjonstenkning
- Pedagogisk grunnsyn
- Praksisteori
- Undervisningsprinsipper med spesiell vekt på motivasjon, læringsmiljø og trygghet
- Læringsaktiviteter som er hensiktsmessige for å lære utrykningskjøring, og disse læringsaktivitetenes fordeler og ulemper
- Relevante læringsarenaers muligheter og utfordringer
- Ulike syn på læring
- Læringsledelse
- Instruktørrollens faglige, relasjonelle og etiske utfordringer
- fagområdet "Utrykningskjøring" sin egenart
- ulike teknikker og metoder som er relevante å benytte i kjøreopplæring
- Bilen som læringsarena

4.2.2 Ferdigheter

Etter gjennomført instruktørutdanning kan du:

- Anvende didaktisk relasjonstenkning i planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning
- Vurdere og ta hensyn til læreforutsetninger
- Anvende og begrunne ulike vurderingsformer
- Utnytte fagområdets rammefaktorer og relevante læringsarenaer for å legge til rette for læring
- Lede og legge til rette for læringsaktiviteter, ved å benytte
  - undervisningsmetoder som fremmer aktivitet hos den lærende
  - veiledning og tilbakemelding for å fremme refleksjon og læring
  - relevante analoge og digitale hjelpemidler
- Anvende og vurdere ulike undervisningsprinsipper for å fremme læring og utvikling
- Motivere deltagerne til læring og trening ved hjelp av utrykningskjøringens betydning i politiets arbeid
- Begrunne og diskutere eget pedagogiske grunnsyn og forstå hvordan dette påvirker egen praksisteori
- Identifisere endringsbehov og iverksette tiltak, i alt fra læringsaktiviteter til planverk
- Forstå og bruke relevant planverk
- Vurdere studentenes kjøreferdigheter
- Identifisere og iverksette tiltak ved behov for inngripen under kjøring, både verbalt og fysisk
- Mestres utrykningskjøring med tempo, flyt og presisjon kombinert med forklarende kjøring

4.3. Fagområdet utrykningskjøring

Solid faglig kunnskap er et nødvendig grunnlag for faglig forståelse. Denne kunnskapen kan være både forskningsbasert og erfaringsbasert. Den faglige forståelsen er en forutsetning for en instruktør.

4.3.1 Kunnskaper

Etter gjennomført instruktørutdanning har du kunnskap om:

- aktuelle lover og regelverk
- trafikkpsykologi
- kjøreprosessen/kjøredyktighet
- risikovurdering
- førerstøttesystem
- relevante fysiske lover
- sikkerhetskontroll av kjøretøy
- yrkesetiske sider ved utrykningskjøring

4.3.2 Ferdigheter

Etter gjennomført instruktørutdanningen kan du:

- vurdere psykologiske prosesser knyttet til utrykningskjøring
- anvende bestemmelser i Vegtrafikkloven, trafikkreglene, Utrykningsforskriften, læreplanen, samt annet relevant lovverk og interne instruksjoner som regulerer utrykningskjøring
- foreta en kjøretøyteknisk kontroll av et utrykningskjøretøy ut fra begrepene forsvarlig og forskriftsmessig, samt begrunne dine valg
- forklare relevante fysiske lover knyttet til bilkjøring
- kjøre utrykning med tempo, flyt og presisjon og grunngi dine valg ut fra regelverk, fysiske lover, risikooppfattelse og trafikkmiljø
- Beherske kjøregårdsøvelser, kjøring på glatt underlag og nødmanøver
- foreta en løpende risikovurdering i undervisning og trening

5. Organisering av undervisnings- og læringsaktiviteter

5.1. Organisering

Studiet er organisert som et deltidsstudium, og skal som hovedregel gjennomføres i løpet av 12 måneder. Omfanget på videreutdanningen er anslått til ca. 560 timer.

Videreutdanningen er organisert i samlinger, og undervisnings- og læringsaktiviteter utenom samlingene. Samlingene utgjør inntil 330 timer som kan fordeles over kortere og lengre tid. Det er hundre prosent obligatorisk deltagelse på samlingene.

En nettbasert læringsplattform benyttes i administrering og pedagogisk gjennomføring av studiet.

5.2. Praksis og læringsaktiviteter

Instruktørutdanningen er praksisnær. Den skal forberede deg på reelle undervisningssituasjoner, og den skal bidra til at du blir en reflektert praktiker. Teorien i utdanningen skal hjelpe deg til å bli en bedre instruktør i utrykningskjøring. Derfor legger vi vekt på at du skal bruke teoriene i praktiske situasjoner, både i veiledede undervisningsøvelser samt reelle undervisningssituasjoner. Du skal bidra til dine medstudenters læring, blant annet gjennom veiledning og vurdering under undervisningsøvelsene.

Undervisnings- og læringsaktivitetene i studiet skal bidra til å gi deg et godt læringsutbytte, og det legges vekt på fleksible og varierte arbeidsformer med stor grad av egenaktivitet. Dette omfatter deltagelse i undervisning, øvelser, individuelt arbeid, gruppearbeid, nettbasert arbeid og litteraturstudier og andre aktiviteter som er relevante for videreutdanning instruktørutdanning utrykningskjøring.

Praksis i utdanningen foregår i trygge og veiledede situasjoner der du får anledning til å reflektere over egen og andres praksis. Gjennom veiledning og tilbakemelding fra fagpersoner og medstudenter kan du utvikle din kompetanse som instruktør.

5.3. Arbeidskrav

Følgende arbeidskrav må være oppfylt og godkjent før studentene får avlegge eksamen:

- Planlegge, begrunne, legge til rette for og vurdere fire lærings situasjoner.
Dette inkluderer
  1. planleggingsdokumenter i forkant
  2. gjennomføring av undervisningen
  3. refleksjoner og faglige begrunnelser knyttet til egen utvikling/læring i etterkant av undervisningen

Det blir gitt veiledning knyttet til arbeidskravene.

6. Vurdering

Studentene blir vurdert underveis gjennom arbeidskrav, og får tilbakemeldinger på disse etter nærmere oppgitte kriterier forankret i beskrivelsene av læringsutbytte.

I tillegg til generell veiledning vil noen av tilbakemeldingene gjennomføres som en utviklingssamtale med studentene.

Studiet avsluttes med en eksamen som består av en praktisk og en muntlig prøve. Her skal studentene gjennomføre en planlagt undervisning i en autentisk opplærings situasjon med reelle deltakere, etterfulgt av en muntlig prøve.

Det benyttes vurderingsuttrykket bestått/ikke bestått. Begge prøvene må bestås.

7. Litteratur

7.1. Pensum (ca. 1026 sider)

7.1.1. Pedagogikk - obligatorisk pensum (492 sider):

- Bjørke, G. (2006). *Aktive læringsformer: Handbok for studentar og lærerar i høgre utdanning*. Universitetsforlaget. Pensum: s 39-51, s 55-64 og s 71-90. (42 s.)
- Bjørndal, C. R. P. (2017). *Det vurderende øyet: Observasjon, vurdering og utvikling i pedagogisk praksis* (3. utg.). Gyldendal Akademisk. Pensum: Kapittel 1,2,3,7,8. (91 s.)
- Boge, M., Markhus, G., Moe, R. & Ødegaard, E. E. (2009). *Læring gjennom veiledning: Meningsskaping i grupper* (2. utg.). Fagbokforlaget. Pensum: Ulike perspektiver på veiledning, s. 49-69 (21 s.)
- Dahl, H. & Alvsvåg, H. (2013). Å fremme studenters evne til refleksjon: En pedagogisk utfordring. *Uniped*, 36(3), 32-45.
<https://www.idunn.no/doi/10.3402/uniped.v36i3.22724> (14 s.)
- Deci, E. L., Vallerand, R. J., Pelletier, L. G. & Ryan, R. M. (1991). Motivation and Education: The Self-Determination Perspective. *Educational Psychologist*, 26(3-4): 325-346 (18 sider).
<https://doi.org/10.1080/00461520.1991.9653137>
- Gamlem, S. M. (2022). *Tilbakemelding og vurdering for læring* (2. utg.). Gyldendal Akademisk. (140 s.)
- Lauvås, P. (2016). Formativ vurdering i undervisning. I H. I. Strømsø, K. H. Lycke & P. Lauvås (Red.), *Når læring er det viktigste: Undervisning i høyere utdanning* (2. utg., s. 102-117). Cappelen Damm Akademisk. (16 s.)
- Lyngsnes, K. & Rismark, M. (2021). *Didaktisk arbeid* (4. utg.). Gyldendal Akademisk. Pensum: Kapittel 2,3,4,5 og 6 (120 s.)
- Werler, T. (2015). Refleksiv improvisasjon: Undervisning og det uforutsette. I G. E. Torgersen (Red.), *Pedagogikk for det uforutsette* (s. 283–296). Fagbokforlaget. (12 s.)
- Wittek, L. & Brandmo, K. (2016). Om undervisning og læring. I H. I. Strømsø, K. H. Lycke & P. Lauvås (Red.), *Når læring er det viktigste: Undervisning i høyere utdanning* (2. utg., s. 19-39). Cappelen Damm Akademisk. (18 s.)

7.1.2. Politifaglig - obligatorisk pensum (534 sider):

Moe, Dagfinn (2015): *Kjøreprosessen, en modell for analyse og forståelse av kjøreatferd s. 5-180* ISBN: 978-82-303-3234-4
Trondheim: DeMoe A/S (176 sider)

Olsen, Leif N., Tor Inge Soma og Torstein Vigen
(2017): *Utrykningskjøring* (7. utgave). Autoriserte Trafikkskoler
Landsforbund (295 sider)

Weisæth, Jan Olav (2002): *Fysikk/fartslære: Bilkjøringens fysiske
lover*. Utvalgte kompendier. Stjørdal: Statens trafikkskole (77 sider)

Kompendium del 1:

Auglend, Ragnar, Mæland (2016): *Politirett*. Oslo: Gyldendal akademisk forlag
Kapittel 7.4.4.7 (side 697-715, 19 sider)

Engstrøm, B. (2012): *Vegtrafikkloven og vegtrafikkregelen: Med kommentarer*.
Universitetsforlaget. Kapittel II (side 51-102, 52 sider)

Olsen, Leif N. (2015): *Vegtrafikkrett*. Autoriserte Trafikkskoler Landsforbund.
Kapittel 25 (27 sider)

7.1.3. Tillegglitteratur

Moe, Dagfinn (2016): *Menneske, risiko og kjøreatferd*. ISBN: 978-82-690384-0-8 s.7-
163 Trondheim: DeMoe A/S (157 sider)

Kompendium del 2:

Nilstad, Morten (2005): *Etikk, Yrkesetikk for politiet*, 2 Utgave. Oslo: Vett og
Viten. Kapittel 7 (side 281-297, 17 sider)

7.2. Forutsettes kjent:

Lov om vegtrafikk (vegtrafikkloven) Kapitlene 1-4.

Forskrift om kjørende og gående trafikk (trafikkreglene)

Forskrift om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring
(utrykningsforskriften)

Instruks for utrykningskjøring og forfølgelse av 01.05.2009

Statens vegvesen håndbok N302 om vegoppmerking og håndbok 050 om trafikkskilt
(de sentrale vegmerkingene og trafikkskilt)